

---

## 1517: Arribada de Carles I a La península

Autor:

Data de publicació: 05-07-2015

**En un dels dinars dels dijous al Triclinium d'Arenys de Munt, en Mayolas discutien amb el llibre de Hugh Thomas a la mà sobre l'arribada de Carles I, per primera vegada, a la Península Ibèrica l'any 1517.(en Carles I va sortir de la ciutat holandesa de Middleburg i, navegant 12 dies, va arribar a Villaviciosa d'Asturies). La sospita d'en Daniel i en Mayolas era que, en realitat, la flota de l'emperador Carles I havia arribat a Vilajoiosa d'Alacant.**

**En aquell moment vaig arribar jo i els vaig dir: no en teniu NPI, Carles I va venir a la península passant pel camí dels catalans**

**i un cop al mediterrani des de Génova amb naus de l'Andrea Doria, cap a Catalunya**  
**En Foronda es queixava de no haver trobat cap document sobre uns dies de la vida Carles V (precisament de l'arribada a Barna el 1517) en Dani va trobar la resposta del Sr. Dalmasses al Pare Fita dient que els tenia a l'arxiu de Cervera.. - vegeu document de l'archive-**

**Cap allà m'hi va portar.. S'hi va passar tota la tarda buscant i em diu rendit.."nano ací no hi ha res!".. jo agafo el tomell sobre festes deixat de cantó (paper bound al Quixot UK..) i amb un plis plas el vaig trobar!**

**Lo bo del cas és que podrien demostrar que Carles I va venir a la península passant pel camí dels catalans**

**i un cop al mediterrani des de Génova amb naus de l'Andrea Doria, cap a Catalunya**

En un d'aquells entranyables dinars dels dijous al restaurant Triclinium d'Arenys de Munt, va aparèixer Josep Mayolas amb un llibre de Hugh Thomas[i] sota el braç. En Josep que, a més a més de ser un magnífic investigador, és un "devora-llibres", ens va llegir somerament el que diu en Hugh Thomas de l'arribada de Carles I, per primera vegada, a la Península Ibèrica l'any 1517.

Sembla ser que aquest viatge estava programat amb la santa intenció de visitar la seva mare, Joana la Boja, reclosa, segons diu la historiografia oficial, al Castell de Tordesillas de Valladolid, i després celebrar corts a Valladolid. Tot finalitzada la tertúlia típica d'aquells dinars, vaig anar de dret a una llibreria de Badalona i em vaig comprar el llibre en qüestió. Just arribant a casa, vaig seure a l'escriptori i vaig consultar el capítol de l'arribada de Carles I segons aquest historiador anglès de Windsor.

Aquesta descripció del viatge ens dona d'entrada una sensació del típic retoc al que ens té acostumats la historiografia oficial. En la descripció acceptada oficialment d'aquest viatge, en Carles I va sortir de la ciutat holandesa de Middleburg i, navegant 12 dies, va arribar a Villaviciosa d'Asturies. La sospita en què hem treballat en Mayolas i jo mateix és que, en realitat, la flota de naus de Carles I va arribar a Vilajoiosa d'Alacant. Per conèixer en detall les curiositats d'aquest singular viatge, recomano la lectura d'un article de Josep Mayolas[iii] al web de l'Institut Nova Història.

Passada una bona estona de la lectura de aquesta referida crònica, em va venir al pensament un historiador de Carles I que he utilitzat moltes vegades per cercar dades referents a fets que eren del meu interès. Aquest historiador es Manuel de Foronda y Aguilera[iii] (primer Marquès de Foronda).

---

El Sr. Marquès de Foronda ens te acostumat a fer referència amb un gran detall de totes les estades i viatges de Carles I al llarg del seu periple. Referent a l'any 1517, Manuel de Foronda només parla del mes de gener i acaba dient: "30-enero-en Lierre y Malinas. -Viernes. -El Rey comió en Lierre, cenó y pernoctó en Malinas.". Res més. Fa la sensació que en Manuel Foronda, a l'arxiu de Simancas, que es d'on ell treu les fons, no diu res o no sap com explicar la resta de l'any 1517. I tanmateix resulta molt estrany que no parli d'un fet tant important com el primer viatge de l'emperador a la Península Ibèrica.

El comportament del Marqués de Foronda referent a l'any 1517 fa recordar una cita del Padre Juan de Mariana[iv] en la seva Historia General d'Espanya quan, tractant el descobriment d'America, diu el següent:

No me atreví a pasar mas adelante y relatar las cosas más modernas, por no lastimar a algunos si decia la verdad, ni faltar al deber si la disimulaba.

De manera immediata em vaig fer la pregunta immediata de si l'omissió de Foronda dels fets referent al primer viatge de Carles I a la Península no estaria donada per la idea de "no lastimar a algunos si decia la verdad, ni faltar al deber si la disimulaba". Vaig continuar empaitant el meu estimat Marquès de Foronda i vet aquí que vaig obtenir el premi esperat. Al Boletín de la Real Academia de la Historia, l'any 1915, en Manuel Foronda[v] diu el següent:

Entre la multitud de cartas—muchas de ellas conteniendo curiosas noticias—con que me he visto honrado á causa de la publicacion de Estacias y Viajes del Emperador Carlos V, hay algunas que merecen especial atención, puesto que ofrecen interesantes noticias y datos que es una verdadera lástima que no hayan venido a mi conocimiento oportunamente, pues de seguro habrian sido utilizados, consignando, como es de rigor, el nombre del que me favorece estudiando el libro y comunicandome pormenores que aumentarian la riqueza bibliográfica de la obra.

En Foronda a continuació cita un per un els documents que ha rebut. Citaré el que aporta informació al tema que ens ocupa en aquest escrit.

El Sr. D. Fausto Dalmases, de il·lustre família catalana, es el autor de una Historia de Cervera, que está en publicación, y ha formado un archivo con cuatro o cinco mil documentos... En este rico arsenal descuella una colección titulada Transito por Cervera de reyes y personajes, fiestas, funerales regios, proclamaciones, etc., etc.

Un dels documents que ens presenta el Marquès és:

Cervera, 7 d'agost de 1517

Crida de les profesons per la venguda del rey Nostre Senyor.

Ara hojats queus fan a saber de part deis magn.ifi.chs e honorables batlle pahers e promens de la vila de Cervera a tot hom generalment per que sia plasent a nostre Senyor Deu Jesucrist e a la santíssima Verge María mare sua aportarnos en breu temps e ab bon saluament incolumnitat e alegría la Magestat del rey nostre senyor. Per so com vuy que contara vü del mes de agost any davall scrit los dits senyors ce pahers han rebuda vna letra del Spectable Senyor don pedro de cardona governador del persent principat dient e manant ais dits senyors de,pahers som sa Spectable Senyoría habia rebuda vna letra de la Magestat real de dir rey nostre senyor eab lo sagell secret real sagellada dada en la vila de Median burg a xii del mes de juliol pus prop passat donant avis sa altesa al dit spectacle governador com era arribat en aquella hora en la illa de golanda ab determinacio integra de prest partir e venir en aquestos seus regnes easo ab la molt poderosa armada de naus staua ja allí aparellada en orde eno speraua sino lo temps e la gracia de nostre senyor deu encarregant al dit senyor governador emanant sa altesa encomenant manas e encarregas per totes les ciutats viles elochs de aquest principat se fassen professons epregaries en les cases de religio en les quals se tasa special orado a nostre senyor deu que li placia dar bon viatge esegur ab prontitut la dada de la qual letra del dirt spectacle senyor governador fonch en barselona a xxx de judiol pus prop passat. Encarregant ais dits senyors de pahers e promens de la vila de Cervera les mateixes pregarles que asa spectacle senyoría son stades encarregades eab la present manades. Per tant los dits magnifichs e honorables baile pahers e promens de la vila de Cervera notifiquen a tot hom generalment de qual seuol condició sein com per esser la noua tant gloriosa etant letissima eperque-ab bon saluament nostre senyor deu Jesuchiris nos vuila portar nostre rey e senyor an ordenat com

---

per a diumenge primer vinent se comensaran a cantar los sets goigs de la mare de dea eper lo semblant se faran tres solemnes professons per la dita vila de Cervera goes la primera sera lo díumenge primeruinent epartint de la sglesia maior yra a la capella de la verge maria del miracle e alli sera cantada la salue; la segona sera lo dilluns seguent dia de sant lorens la qual partint yra fins al carrer de sant anthoni evoltant se aturdirá a la slesia e sant agosti e a la capella de la verge maria de gratia eper semblant sera cantada la salue. E axi mateix lo dimars seguent yra la terga professo per la mateixa volta eternant yra al monestir deis frares predicadora de dita vila e a la capella de la verge maria del roser per lo semblant sera cantada la salue ab molta cleuocio. Ítem anprouehit e ordenat que -lo dia de nostra senyora de agost e continuament quada diumenge seguent se fara solemne professo per la dita vila de Cervera go es que partint de la slesia maior yra vila amunt evoltant tornara a la dita sglesia maior on serán fes solemnes oñcis commemoracio e pregaries per dit viatge que sia piasent a nostre senyor deu fer lo salue e segur. Mes han provehit e ordenat per alcansar en cara de nostre senyor deu Jesuchirist e de la santissima verge maria mare su a la susdita gratia que comensant vuy e de cada dia a les sis hores apres mig jorn quant sentirán sonar los senys del campanar maior e de les altres sgleseies tot hom etota dona fants e infantes de set anys en amunt vayan a la slesia on se cantara ab molt grant deuocio la salue regina ab commemoracions e pregaries per dita venguda que sia bona e salua.

Ítem dien en cara a tot hom generalment infants e infantes de set anys en amunt de qual seuol condicio sia que quant sentirán sonar los senys del campanar maior vaian acompanyar les dites professons e cantar de cada dia les salues regines humilment edeuota fis atant nostre senyor deu jesuchirist ara portat vo esauo al dit rey don karles rey e senyor nostre en les parts e regnes seus de spanya sots ban de deu sous easo sens gratia ni misericordia alguna per cada hu e per quada vegada que lo contrari sera atrobat. Emes dien emanen atots los capitans de les confraries que per los matins com sentirán sonar los senys del campanar maior sien ala dita sglesia maior quiscu ab lurs creus penons ebrandons per acompanyar les dites professons sots lo dit ban de deu sous. Finalment diuen emanen atot hom generalment que fassen

belles les carreres quiscu dauant son entuxa per alli on passaran dites professons sots ban de cinch sous eguartsí.

Fuit publicata per Bernardum bremon die vii augusti MDxvii.

Arxiu Històric Comarcal de Cervera.

El meu amic en Manel Capdevila i jo varem decidir desplaçar-nos a l'Axiu Comarcal de Cervera i cercar la carta referida que aquí adjunto.

Aquesta carta reforça molt l'idea que Carles I va arribar als Països Catalans l'any 1517 entrant per la costa llewantina i no pel Cantàbric com ens expliquen.

Per acabar aquest article afegiré un cita de Rovira i Virgili[vi] que ens diu que l'any 1517

A Barcelona el 19 d'octubre es celebren unes grans festes per la arribada de l'Emperador a territori espanyol.

Daniel Ibàñez

26 de novembre de 2010

---

[i] HUGH THOMAS, El Imperio Español de Colón a Magallanes.

Editorial Planeta, Barcelona 2007.

[ii] JOSEP MAYOLAS, Fou Carles I rebut per Moriscos a Astúries?

Web inh.cat

[iii] MANUEL DE FORONDA Y AGUILERA, Estancias y viajes del emperador Carlos V, desde su nacimiento hasta su muerte. Publicat l'any 1914.

[iv] JUAN DE MARIANA, Història General de España, Toledo 1601.

[v] MANUEL DE FORONDA Y AGUILERA, Boletín de la Real Academia de la Historia, Madrid 12 de marzo de 1915, Pag. 543

[vi] ANTONI ROVIRA I VIRGILI, Història de Catalunya; Editorial La Gran Enciclopedia Vasca, Bilbao, 1978, volum VII, p. 533.